



PRESSITEADE nr 116/25

Luxembourg, 11. september 2025

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-59/23 P | Austria vs. komisjon (Tuumaelektrijaam Paks II)

Euroopa Kohus tühistas komisjoni otsuse, millega kiideti heaks Ungari abi tuumaelektrijaama Paks II jaoks

Komisjon oleks pidanud kontrollima, kas kahe uue reaktori ehitamiseks hankelingu otse sõlmimine Venemaa äriühinguga on riigihankeid reguleerivate liidu õigusnormidega kooskõlas

Euroopa Kohus tühistas Austria apellatsioonkaebuse alusel selles kohtuasjas tehtud Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse ja Euroopa Komisjoni otsuse, millega kiideti heaks Ungari abi Paksi tuumaelektrijaama kahe uue tuumareaktori arendamiseks. Kuna kahe reaktori ehitamine oli osa abi esemest ja Venemaa äriühinguga ehituslepingu otse sõlmimine oli lahutamatu seotud selle esemega, oleks komisjon pidanud kontrollima, kas niisugune ehituslepingu otse sõlmimine ilma hankemenetlust korraldamata on riigihankeid reguleerivate liidu õigusnormidega kooskõlas.

Komisjon kiitis 6. märtsi 2017. aasta otsusega¹ heaks investeerimisabi, mida Ungari kavatses anda riigiettevõtjale MVM Paks II² kahe uue tuumareaktori arendamiseks Paksi tuumaelektrijaamas. Need uued reaktorid pidid järkjärgult asendama nelja olemasolevat reaktorit. MVM Paks II pidi saama kahe uue tuumareaktori omanikuks ning neid käitavaks äriühinguks tasuta. Nende ehitamist pidi täielikult rahastama Ungari riik.

Vastavalt Venemaa ja Ungari vahelisele kokkuleppele koostöö kohta tuumaenergia rahumeelse kasutamise valdkonnas tehti uute reaktorite ehitamine otselepingu³ alusel ülesandeks Venemaa äriühingule Nizhny Novgorod Engineering⁴. Selle kokkuleppe kohaselt kohustus Venemaa Föderatsioon andma Ungarile kahe uue reaktori põhiosa arendamise rahastamiseks riigilaenu⁵.

Austria⁶ vaidlustas komisjoni⁷ heakskiitva otsuse Üldkohtus. Üldkohus jättis tema hagi 30. novembri 2022. aasta otsusega⁸ rahuldamata. Austria⁹ esitas seejärel Üldkohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Euroopa Kohus tühistas nii Üldkohtu otsuse kui ka **komisjoni heakskiitva otsuse**.

Ta leidis eelkõige, et vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus, ei saanud komisjon piirduda selle kontrollimisega, kas kõnealune abi on kooskõlas riigiabi käsitlevate liidu õigusnormidega, **vaid ta oleks pidanud ka kontrollima, kas kahe uue tuumareaktori ehitamiseks hankelingu otse sõlmimine on kooskõlas riigihankeid reguleerivate liidu õigusnormidega**.

Nende kahe reaktori ehitamine oli nimelt lahutamatu osa Ungari teatatud abimeetmest, mille eesmärk oli anda need tasuta äriühingu MVM Paks II kasutusse. Lisaks oli ehituslepingu otse sõlmimine selle eesmärgi saavutamiseks vältimatult vajalik ja kujutas endast seega abi andmisega lahutamatu seotud asjaolu.¹⁰

Euroopa Kohus rõhutas, et avatud hankemenetluse korraldamine taristu ehitamise hankelingu sõlmimiseks võib mõjutada eelkõige selle ehitamiseks vajamineva investeeringu maksumust ja selle taristu omadusi. Järelikult võib selline menetlus mõjutada ettevõtjale või ettevõtjate kontsernile sel teel antud eelise ulatust.

Lisaks ei ole komisjoni heakskiitev otsus piisavalt põhjendatud osas, milles viimane leidis, et ehituse hankelingu

sõlmimine otse on igal juhul riigihanke eeskirjadega kooskõlas. Nimelt ei piisa pelgast viitest liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlusele, mille komisjon algatas Ungari suhtes 2015. aastal seoses ehituse hankelepingu otse sõlmimisega ja mille ta lõpetas järeldusega, et selle lepingu sõlmimine on riigihankeid reguleerivate õigusnormidega kooskõlas, kuna see ei võimalda mõista konkreetseid põhjusi, mille pinnalt ta sellise järelduseni jõudis.

MÄRKUS: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

[Kohtuotsuse terviktekst ja kokkuvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎(+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎(+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!



¹ Komisjoni 6. märtsi 2017. aasta otsus ([EL/2017/2112](#) meetme/abikava/riigiabi SA.38454 - 2015/C (ex 2015/N) kohta, mida Ungari kavatseb rakendada tuumaelektrijaama Paks II kahe uue tuumareaktori ehitamise toetuseks.

² MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares.

³ See tähendab avalikku hankemenetlust korraldamata.

⁴ Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt.

⁵ Venemaa kohustus andma 10 miljardit eurot vaba tagasimaksega arvelduslaenu. Ungari omakorda kohustus eraldama oma eelarvest täiendavalt 2,5 miljardit eurot.

⁶ Keda toetas Luksemburg.

⁷ Komisjoni toetasid Ungari, Tšehhi Vabariik, Prantsusmaa, Poola, Slovakkia ja Ühendkuningriik.

⁸ Üldkohtu 30. novembri 2022. aasta kohtuotsus Austria vs. komisjon [T-101/18](#) (vt ka [pressiteade nr 192/22](#)).

⁹ Keda taas toetas Luksemburg. Komisjoni seevastu toetasid Ungari, Tšehhi Vabariik, Prantsusmaa ja Poola.

¹⁰ Euroopa Kohtu praktika kohaselt peab komisjon riigiabi siseturuga kokkusobivuse hindamisel arvesse võtma muude kui riigiabi reguleerivate liidu õigusnormide võimalikku rikkumist juhul, kui rikkumine tuleneb rahastatavast majandustegevusest, abist või selle esemest iseenesest või ka abi esemega lahutamatu seotud abi andmise asjaoludest.